

Makale Geçmişi:

Geliş: 28.09.2024

Kabul: 29.11.2024

*Yayın:*30.11.2024

Makale Türü: Araştırma Makalesi

GİRİŞİMCİLİĞİN DÖNÜŞEN DİNAMİKLERİ: İÇ KONTROL ODAĞI, İŞ YAŞAM DENGESİ, MESLEKİ MOTİVASYON ETKİLEŞİMLERİ¹

Dr. Duygu ŞALLI

Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi,
Eğitim Bilimleri Bölümü, İstanbul

duygu.salli@marmara.edu.tr

<https://orcid.org/0000-0002-8126-7131>

Prof. Dr. Münevver Çetin

Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi,
Eğitim Bilimleri Bölümü, İstanbul

munevverolcum@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0002-1203-9098>

Öz

21.yüzyılda, ekonomik ve sosyal yapılar değişirken, girişimcilik, yükseköğretim kurumlarının stratejik öncelikleri arasında yer almaktadır. Girişimciliğin üniversitelerde sürdürülebilirliği, akademisyenlerin bireysel refahları ve sahip oldukları bazı özelliklerle de ilişkilidir. Akademisyenlerin profesyonel sorumlulukları ile kişisel yaşamları arasında denge kurmaları, verimliliklerini artırabileceği gibi, mesleki motivasyonları, kendi başarılarını kontrol etme ve zorluklarla başa çıkmalarına yardımcı olabilir. Bu bağlamda çalışma girişimciliğin dönüşen dinamiklerini iç kontrol odağı, iş yaşam dengesi ve mesleki motivasyon etkileşimleri açısından ele almayı amaçlamaktadır. Araştırma, yükseköğretim kurumlarındaki akademisyenlerin girişimcilik eğilimleri ile iş-yaşam dengesi ve mesleki motivasyon arasındaki ilişkileri anlamak ve bu süreçlerin nasıl desteklenebileceğine dair stratejiler geliştirmek üzerine odaklanmaktadır. Araştırmadan elde edilen sonuçlar, akademisyenlerin iç kontrol odaklı girişimcilik eğilimlerinin iş-yaşam dengesi ve mesleki motivasyon ile anlamlı bir şekilde ilişkilendirildiğini göstermiştir. Elde edilen bulgulara göre, iş yaşam dengesi iç kontrol odaklı girişimcilik eğilimini artırmaktadır. İş yaşam uyumu ve kendine zaman ayırma özerklik düzeyini artırmaktadır. Elde edilen diğer sonuca göre mesleki motivasyon iç kontrol odaklı girişimcilik eğilimini artırmaktadır. Mesleki özellikler özyeterlilik düzeyini artırmaktadır.

Anahtar kelimeler: İş yaşam dengesi, girişimcilik, motivasyon, iç kontrol odağı.

TRANSFORMING DYNAMICS OF ENTREPRENEURSHIP: THE INTERACTIONS OF INTERNAL CONTROL FOCUS, WORK-LIFE BALANCE, AND PROFESSIONAL MOTIVATION

Abstract

In the 21st century, as economic and social structures change, entrepreneurship is among the strategic priorities of higher education institutions. The sustainability of entrepreneurship in universities is also related to the individual well-being of academics and some of their characteristics. Academicians' ability to balance their professional responsibilities with their personal lives can increase their productivity, as well as help them with their professional motivation, control over their own success, and cope with challenges. The research focuses on understanding the relationships between the entrepreneurial tendencies of academics in higher education institutions and work-life balance and professional motivation, and developing strategies on how these processes can be supported. The results obtained from the research showed that academics' internal locus of control entrepreneurial tendencies are significantly associated with work-life balance and professional motivation. According to the findings, work life balance increases the tendency towards entrepreneurship with an internal focus on control. Work life harmony and taking time for oneself increase the level of autonomy. According to the

¹ Bu makale, 2021 yılında yayınlanmış olan "Yükseköğretimde iç kontrol odaklı girişimcilik eğilimlerinin iş yaşam dengesi ve mesleki motivasyon bağlamında incelenmesi" isimli doktora tezinden türetilmiştir.

other result, professional motivation increases the tendency towards entrepreneurship with an internal focus on control. Professional characteristics increase the level of self-efficacy.

Keywords: Work-life balance, entrepreneurship, motivation, internal locus of control.

GİRİŞ

Küreselleşme ile birlikte yükseköğretim kurumları önemli bir dönüşüm sürecine girmiştir (Gümüseli & Hacıfazlıoğlu, 2009). Bu kurumların eğitim kalitesini yükseltebilmesi ve değişen koşullara adapte olabilmesi için, araştırma odaklı, bilimsel temellere dayalı ve yaratıcı düşünceleri teşvik eden ortamlar sunması gerekmektedir. Ayrıca, eğitim-öğretim kalitesinin ülkelerin kalkınma düzeyiyle doğrudan ilişkili olduğu göz önünde bulundurulduğunda, bu kurumların bilgi üreten ve yenilikçi yaklaşımları destekleyen bir yapıya sahip olması büyük önem taşımaktadır (Yamamoto, 2018). Girişimcilik, ülkelerin ekonomik büyümelerinde kilit bir rol oynamaktadır. Bu da girişimcilik üzerine yapılan araştırmaların giderek artmasına neden olmuştur. Girişimcilik alanındaki çalışmalar, girişimciliğin kavram ve unsurları hakkında toplumlara çeşitli öneriler sunmakta, ayrıca girişimcilik eğiliminin pek çok etkene bağlı olduğunu göstermektedir. Bu etkenler arasında eğitim düzeyi, yaş, aile yapısı, motivasyon, kültürel faktörler, çevresel koşullar ve bireyin kişilik özellikleri önemli bir yer tutmaktadır. Bu bağlamda, özellikle yükseköğretim kurumlarında girişimcilik eğilimlerinin nasıl şekillendiği ve bu eğilimlerin ne gibi faktörlere bağlı olduğu önemli bir araştırma konusu haline gelmiştir.

Literatürde, akademisyenlerin girişimcilik faaliyetlerine odaklanan çeşitli araştırmalar bulunmaktadır (Demirtaş, 2014; Miller, Alexander, Cunningham, & Albats, 2018; Provasi ve Squazzoni, 2007; Uslu ve Çalikoğlu, 2017). Akademik çevrede girişimcilik faaliyetlerinin daha fazla desteklenmesi ve teşvik edilmesi gerektiği vurgulansa da, akademisyenlerin iç kontrol odaklı girişimcilik eğilimleri, iş-yaşam dengesi ve mesleki motivasyonlarının birbiriyle nasıl etkileşimde bulunduğu henüz yeterince araştırılmamıştır. Yapılan çalışmalar incelendiğinde, yükseköğretimde girişimcilik faaliyetlerinin desteklenmesi ve geliştirilmesinin farklı yöntemlerini, faydalarını, sınırlamalarını ve sonuçlarını daha iyi anlamaya yönelik daha fazla araştırmaya ihtiyaç olduğu görülmektedir (Mars ve Aguilar, 2010). Bu çalışmada akademisyenlerin iç kontrol odaklı girişimcilik eğilimleri, iş-yaşam dengesi ve mesleki motivasyonları arasındaki ilişkiler incelenmektedir. Bu doğrultuda araştırmanın problemi; yükseköğretim kurumlarında iç kontrol odaklı girişimcilik eğilimlerinin iş yaşam dengesi ve mesleki motivasyon tarafından yordanıp yordanmadığını tespit etmektir.

Bu araştırma, özellikle akademik ortamda girişimcilik kavramının iç kontrol odaklı bir perspektiften ele alınmasıyla literatürdeki önemli bir boşluğu doldurmayı hedeflemektedir. Ayrıca, akademisyenlerin iş-yaşam dengesi ve mesleki motivasyon gibi faktörlerin girişimcilik eğilimleri üzerindeki etkilerini incelemek, girişimcilik süreçlerini daha iyi anlayabilmek ve yükseköğretimde girişimcilik faaliyetlerinin geliştirilmesine yönelik stratejiler önerilebilmesi açısından büyük önem taşımaktadır. Bu çalışma, akademik ortamda girişimcilik anlayışını derinleştirerek, iç kontrol odaklı girişimcilik eğilimlerinin yükseköğretimdeki uygulanabilirliğini değerlendiren ilk araştırmalardan biri olma özelliği taşımaktadır. Bu bağlamda, araştırma, yükseköğretimde girişimcilik faaliyetlerinin desteklenmesine yönelik yenilikçi politikaların geliştirilmesine katkı sağlayacaktır.

İç Kontrol Odaklı Girişimcilik

Girişimcilik, mikro perspektiften girişimciliğe özgü faktörleri ve iç kontrol odağını incelemektedir (Frederick vd., 2016). Araştırmalar, iç kontrol yapısını kendi kendine öğrenme, alan bağımsızlığı ve öğrenen özerklikle ilişkilendirmiştir. Bu özellikleri taşıyan bireylerin hedeflerine ulaşma olasılıklarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir (Besich, 2005). Ayrıca, Korunka, Frank, Lueger, & Mugler (2003) yüksek başarı ihtiyacı, güçlü iç kontrol odağı ve orta düzeyde risk alma eğilimi ile tanımlanan bir kişilik modeli ortaya koymuşlardır. Bu bulgu, potansiyel girişimcilerin eylemlerini yönetme veya kontrol etme yeteneğine sahip olduklarını doğrulamaktadır (Frederick, O'Connor, & Kuratko 2016). Aynı zamanda motivasyon, iş-yaşam dengesi, bireysel ve sosyal kimlik algısı, adalet ve liderlik gibi unsurlar da girişimciliğin mikro perspektifinde yer almaktadır (Balven, Fenters, Siegel, & Waldman 2018). İç kontrol odağı yüksek olan bireyler, çevrelerinde yaşanan olayların sorumluluğunu üstlenir ve bu sorumluluğu içselleştirerek yaşamlarını istedikleri şekilde yönlendirebilirler (Oliver, Jose, & Brough 2006). Bu bağlamda söz konusu unsurları yönetebilme becerisinin, iç kontrol odağı ile yakından bağlantılı olduğu söylenebilir.

Girişimcilik ve İş Yaşam Dengesi

İş hayatı, ekonomik hedeflere ulaşmanın ötesinde, algılanan verimliliğin temelini oluşturur ve organize çabalar aracılığıyla yaşam anlamı yaratmada önemli bir rol oynar (Dagenais-Desmarais, 2014). Burada bireyin iş ve kişisel hayatına atfettiği öznel anlamlar ile bu iki alan arasındaki dengeyi nasıl kurduğuna dair tutumları ön plandadır. Algılanan iş-yaşam dengesi, iş ve aile hayatının birbirleri üzerindeki etkilerine dair bireyin bilişsel değerlendirmesidir (Voydanoff, 2005). İş-yaşam dengesi, girişimcilerin çok yönlü kişiliklerini gerçekleştirmelerine destek olurken, girişimciler de değişen küresel koşullara ve bireysel beklentilere uyum sağlayarak toplumun bugünü ve geleceği adına olumlu katkılar sunmaktadır (Agarwal ve Lenka, 2015). Buna göre iş yaşam dengesinin girişimciliği, etkileyen bir kavram olduğu söylenebilir.

Girişimcilik ve Mesleki Motivasyon

Girişimcilik modellerinin büyük bir kısmı, bireylerin tutumları, inançları, niyetleri ve davranışlarına odaklanan bilişsel süreçlere dayanmaktadır. Özellikle yeni bir iş girişiminin başlatılması gibi karmaşık faaliyetler, insanların bilişsel süreçlerinin bir sonucudur. Shaver (1991) bu durumu, bireyin dünyaya dair bilişsel temsillerini nasıl harekete geçirdiğine dair kapsamlı bir psikolojik tablo olarak tanımlamaktadır. Bu hedefi gerçekleştirebilmek için genel eğilimlerin yanı sıra motivasyon ilkelerinin de dikkate alınması gerekmektedir. Diğer bireylerle kıyaslandığında girişimcilerin, açıkça farklı bir tutku gösterdiği, yaşadıkları hayat yolculuklarında kendi var olma sebepleri, yetenek ve motivasyon özerlerini içine alan faaliyetleri keşfederek kendi kaderini tayin etme fırsatı buldukları ve içsel olarak güçlü bir rekabet etme, zorlu hedeflere ulaşma arzusunda oldukları söylenebilir (Luczkiw, 2008; Timmons, Spinelli & Adams, 2016). Bu bağlamda girişimcilik faaliyetleri için zihinsel süreçleri aracılığı ile yenilikler yaratacağına inancı olan, süreç tamamlanana kadar kararlılıkla devam etme motivasyonunu sürdüren bireylerin varlığının önemli olduğu görülmektedir.

Bu araştırmanın amacı, bilginin üretilmesinde, aktarılmasında, bilimin ilerlemesinde önemli bir rol üstlenmiş olan yükseköğretim kurumlarında iç kontrol odaklı girişimcilik eğilimleri, iş yaşam dengesi ve mesleki motivasyon arasındaki ilişkileri incelemektir. Araştırmanın problem cümlesi, yükseköğretim kurumlarında akademisyenlerin iç kontrol odaklı girişimcilik eğilimleri, iş yaşam dengesi ve mesleki motivasyonları birbirlerini hangi düzeyde ve nasıl etkilemektedir? Bu bilgiler ışığında aşağıdaki alt problemlere yanıt aranmıştır.

1. Akademisyenlerin iş yaşam dengesi iç kontrol odaklı girişimcilik eğilimlerini anlamlı bir şekilde yordamakta mıdır?
2. Akademisyenlerin mesleki motivasyonları iç kontrol odaklı girişimcilik eğilimlerini anlamlı bir şekilde yordamakta mıdır?
3. Akademisyenlerin iş yaşam dengesi ve mesleki motivasyonları beraber iç kontrol odaklı girişimcilik eğilimlerini anlamlı bir şekilde yordamakta mıdır?

YÖNTEM

Araştırmanın Deseni

Bu çalışmada, akademisyenlerin iç kontrol odaklı girişimcilikleri, iş-yaşam dengesi ve mesleki motivasyonları arasındaki ilişkileri incelemek amacıyla nicel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Bu araştırma türünün keşfedici ve yordayıcı korelasyonel araştırmalar olmak üzere iki türü bulunmaktadır. Yordayıcı korelasyonel çalışmalar ise bir veya daha çok bağımsız değişkenin bağımlı değişken üzerinde yarattığı etkiyi açıklamaktadır (Büyüköztürk vd., 2016). Bu desende amaç; ölçüt ya da sonucu belirleyecek olan yordayıcıları belirlemektir (Creswell, 2017). Bu çalışmada akademisyenlerin iç kontrol odaklı girişimcilik eğilimleri toplam ve alt boyutlarının mesleki motivasyon ve iş yaşam dengesi tarafından yordanıp yordanmadığı ile ilgili doğrudan etkilere odaklanan yordayıcı korelasyon yöntemi kullanılmıştır.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Tübitak'ın belirlediği girişimcilik endeksindeki 50 üniversite oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini belirlemek için evren içerisinde benzer işlevleri olan kümelerden faydalanılarak her birimin örnekleme alınma şansının eşit olduğu örnekleme yöntemi olan küme örnekleme yönteminden yararlanılmıştır. Araştırmada belirlenen evren içerisinde öncelikle kümelerin belirlendiği bu yöntem, örneklem olarak seçilecek kişilerin tek tek alınmasının zor olduğu durumlarda tercih edilmektedir (Frankel, Wallen ve Hyun, 2012). Bunun

için endekste yer alan üniversiteler fakültele ayrılmış sonra bu fakülteler arasından bazı bölümler belirlenmiştir. Belirlenen bölümlerdeki kişiler örnekleme dahil edilmiştir. Evreni oluşturan 83.222 (Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi, 2020) akademisyen içerisinde 2019-2020 eğitim öğretim yılında görev yapan 8 profesör, 89 doçent, 186 doktor öğretim üyesi, 70 doktor, 35 öğretim görevlisi, 169 araştırma görevlisi, olmak üzere toplamda 557 akademisyen araştırmaya dahil edilmiştir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmacı tarafından oluşturulan kişisel bilgi formunda; cinsiyet, unvan, idari görev durumu, eğitim durumu, meslekteki hizmet yılı, girişimcilikle ilgili yapılan çalışma durumu, girişimcilikle ilgili katılmış olunan eğitim ve/veya programlar ile ilgili bilgiler yer almaktadır.

İç kontrol odaklı girişimcilik ölçeği, Çetin ve Şallı (2021) tarafından “İç Kontrol Odaklı Girişimcilik Ölçeği” geliştirilmiştir. 27 maddeden oluşan ölçek 5’li likert şeklinde hazırlanmıştır. Ölçek “özgünlük, kontrol, özerklik, başarıma ihtiyacı, risk alma eğilimi, proaktiflik/fırsat keşfi, özyeterlilik” olmak üzere 7 boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin iç tutarlılığına ilişkin Cronbach's Alpha katsayısı 0.89 olarak hesaplanmış ve oldukça yüksek bir değer olduğu tespit edilmiştir. Cronbach Alpha Katsayısının değerlendirilmesinde kullanılan değerlendirme kriteri olarak “ $0,80 \leq \alpha < 1,00$ ise ölçek yüksek derecede güvenilir bir ölçektir” olarak belirlenmektedir (Özdamar, 2017: 79).

İş yaşam dengesi ölçeği, Apaydın (2011) tarafından geliştirilen ölçek 5’li likert şeklindedir. 4 boyuttan oluşmakta olan ölçeğin Cronbach Alfa değeri .91 olarak hesaplanmıştır. Ölçek boyutları; “iş yaşam uyumu, yaşamı ihmal etme, kendine zaman ayırma, yaşamın işten ibaret olması” boyutudur.

Akademisyenlere yönelik mesleki motivasyon ölçeği, Zeynel (2014) tarafından geliştirilmiş olan mesleki motivasyon ölçeği 25 maddeden oluşmaktadır. 5’li likert şeklinde hazırlanmış olan ölçek, 5 faktör ile açıklanmıştır. Bu faktörler; “mesleki özellikler, yönetim politikaları ve uygulamaları, işyerinde ilişkiler, öğrenciler, işyerinde fiziksel koşullar”dır. Ölçeğin bu araştırmada motivasyon ölçeğinin güvenilirliği Cronbach Alpha=0,95 olarak yüksek bulunmuştur.

Verilerin Toplanması ve Verilerin Analizi

Veri toplama işlemi, çevrimiçi formlar aracılığıyla hazırlanan anket formu ile e-posta yoluyla gerçekleştirilmiştir. Katılımcılara, üniversitelerinin web sitelerinde bulunan elektronik posta adresleri aracılığıyla ulaşılmıştır. Anket formuna katılım, gönüllülük esasına dayalı olarak sağlanmıştır.

İstatistiksel analizlere başlamadan önce, araştırmaya katılan akademisyenlerin demografik bilgilerini betimleyici analizler yoluyla frekans ve yüzdelik veriler şeklinde elde edilmiştir. Araştırma verileri, SPSS 22.0 yazılımı kullanılarak işlenmiştir. Verilerin değerlendirilmesinde, tanımlayıcı istatistiksel yöntemler olarak sayı, yüzde, ortalama ve standart sapma hesaplanmıştır. Ayrıca, araştırma değişkenlerinin normal dağılıma uyup uymadığını belirlemek amacıyla Kurtosis (Basıklık) ve Skewness (Çarpıklık) değerleri incelenmiştir. Verilerin analizi sırasında Basit Doğrusal Regresyon ve Çoklu Regresyon Analizi teknikleri uygulanmıştır.

BULGULAR

Akademisyenlerin iş yaşam dengesi puanlarının, iç kontrol odaklı girişimcilik eğilimlerini nasıl etkilediğini ortaya koyan basit doğrusal regresyon analizinin sonuçları Tablo 1’ de açıklanmıştır.

Tablo 1. Akademisyenlerin İş Yaşam Dengesi Genel Puanının İç Kontrol Odaklı Girişimcilik Eğilimleri Genel Puanını Yordamasına İlişkin Basit Doğrusal Regresyon Analizi Sonuçları

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	β	t	p	F	Model (p)	R ²
İkog Genel	Sabit	3,05	29,01	0,00	53,28	0,00	0,08
	İş Yaşam Dengesi Genel	0,21	7,30	0,00			

İş yaşam dengesi genel ile iç kontrol odaklı girişimcilik eğilimi genel arasındaki yordayıcı ilişkiyi belirlemek üzere yapılan regresyon analizi anlamlı bulunmuştur ($F=53,287$; $p=0,000<0,05$). İç kontrol odaklı girişimcilik eğilimleri genel düzeyindeki toplam değişim %8.6 oranında iş yaşam dengesi genel tarafından açıklanmaktadır ($R^2=0,086$). İş yaşam dengesi genel iç kontrol odaklı girişimcilik eğilimi genel düzeyini artırmaktadır ($\beta=0,219$).

Akademisyenlerin iş yaşam dengesi alt boyutlarının, iç kontrol odaklı girişimcilik eğilimlerini nasıl etkilediğini ortaya koyan çoklu regresyon analizinin sonuçları Tablo 2' de açıklanmıştır.

Tablo 2. Akademisyenlerin İş Yaşam Dengesi Alt Boyut Puanlarının İç Kontrol Odaklı Girişimcilik Eğilimleri Genel Puanını Yordamasına İlişkin Çoklu Regresyon Analizi Sonuçları

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	β	t	p	F	Model (p)	R ²
İkog Genel	Sabit	3,00	30,82	0,00	51,50	0,00	0,26
	İş Yaşam Uyumu	0,37	10,88	0,00			
	Yaşamı İhlal Etme	-0,15	-4,45	0,00			
	Kendine Zaman Ayırma	0,10	3,81	0,00			
	Yaşamın İşten İbaret Olması	-0,07	-2,84	0,00			

İş yaşam uyumu, yaşamı ihlal etme, kendine zaman ayırma, yaşamın işten ibaret olması ile iç kontrol odaklı girişimcilik genel arasındaki neden sonuç ilişkisini belirlemek üzere yapılan regresyon analizi anlamlı bulunmuştur ($F=51,503$; $p=0,000<0.05$). İç kontrol odaklı girişimcilik eğilimi genel düzeyindeki toplam değişim %26.7 oranında iş yaşam uyumu, yaşamı ihlal etme, kendine zaman ayırma, yaşamın işten ibaret olması tarafından açıklanmaktadır ($R^2=0,267$). İş yaşam uyumu, iç kontrol odaklı girişimcilik eğilimi genel düzeyini artırmaktadır ($\beta=0,375$). Yaşamı ihlal etme, iç kontrol odaklı girişimcilik eğilimi genel düzeyini azaltmaktadır ($\beta=-0,159$). Kendine zaman ayırma, iç kontrol odaklı girişimcilik eğilimi genel düzeyini artırmaktadır ($\beta=0,103$). Yaşamın işten ibaret olması, iç kontrol odaklı girişimcilik eğilimi genel düzeyini azaltmaktadır ($\beta=-0,079$).

Akademisyenlerin iş yaşam dengesi alt boyutlarının, özgünlük boyutunu nasıl etkilediğini ortaya koyan çoklu regresyon analizinin sonuçları Tablo 3' te açıklanmıştır.

Tablo 3. Akademisyenlerin İş Yaşam Dengesi Alt Boyutlarının İç Kontrol Odaklı Girişimcilik Eğilimi Alt Boyutlarından Özgünlük Boyutunu Yordamasına İlişkin Çoklu Regresyon Analizi Bulguları

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	β	t	p	F	Model (p)	R ²
Özgünlük	Sabit	3,08	22,07	0,00	26,55	0,00	0,155
	İş Yaşam Uyumu	0,32	6,59	0,00			
	Yaşamı İhlal Etme	-0,19	-3,72	0,00			
	Kendine Zaman Ayırma	0,17	4,57	0,00			
	Yaşamın İşten İbaret Olması	-0,09	-2,43	0,01			

İş Yaşam Uyumu, Yaşamı İhlal Etme, Kendine Zaman Ayırma ve Yaşamın İşten İbaret Olması değişkenleri ile Özgünlük düzeyi arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yapılan regresyon analizi anlamlı bulunmuştur ($F = 26,559$; $p = 0.000 < 0.05$). Özgünlük düzeyindeki toplam değişimin %15.5'i bu dört değişken tarafından açıklanmaktadır ($R^2 = 0.155$).

Akademisyenlerin iş yaşam dengesi alt boyutlarının, kontrol boyutunu nasıl etkilediğini ortaya koyan çoklu regresyon analizinin sonuçları Tablo 4' te açıklanmıştır.

Tablo 4. Akademisyenlerin İş Yaşam Dengesi Alt Boyutlarının İç Kontrol Odaklı Girişimcilik Eğilimi Alt Boyutlarından Kontrol Boyutunu Yordamasına İlişkin Çoklu Regresyon Analizi Bulguları

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	β	t	p	F	Model (p)	R ²
Kontrol	Sabit	2,40	19,52	0,00	63,29	0,00	0,30
	İş Yaşam Uyumu	0,49	11,39	0,00			
	Yaşamı İhlal Etme	-0,18	-4,18	0,00			
	Kendine Zaman Ayırma	0,14	4,17	0,00			
	Yaşamın İşten İbaret Olması	-0,03	-0,94	0,34			

Akademisyenlerin iş yaşam dengesi alt boyutlarının, özerklik boyutunu nasıl etkilediğini ortaya koyan çoklu regresyon analizinin sonuçları Tablo 5' te açıklanmıştır.

Tablo 5. Akademisyenlerin İş Yaşam Dengesi Alt Boyutlarının İç Kontrol Odaklı Girişimcilik Eğilimi Alt Boyutlarından Özerklik Boyutunu Yordamasına İlişkin Çoklu Regresyon Analizi Bulguları

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	β	t	p	F	Model (p)	R ²
Özerklik	Sabit	2,97	23,01	0,00			
	İş Yaşam Uyumu	0,30	6,66	0,00			
	Yaşamı İhlal Etme	-0,12	-2,56	0,01	21,88	0,00	0,13
	Kendine Zaman Ayırma	0,10	2,95	0,00			
	Yaşamın İşten İbaret Olması	-0,08	-2,33	0,02			

İş Yaşam Uyumu, Yaşamı İhlal Etme, Kendine Zaman Ayırma ve Yaşamın İşten İbaret Olması değişkenleri ile Özerklik arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan regresyon analizi anlamlı bulunmuştur ($F = 21,881$; $p = 0.000 < 0.05$). Özerklik düzeyindeki toplam değişimin %13.1'i bu dört değişken tarafından açıklanmaktadır ($R^2 = 0.131$).

Akademisyenlerin iş yaşam dengesi alt boyutlarının, başarıma ihtiyacı boyutunu nasıl etkilediğini ortaya koyan çoklu regresyon analizinin sonuçları Tablo 6' da açıklanmıştır.

Tablo 6. Akademisyenlerin İş Yaşam Dengesi Alt Boyutlarının İç Kontrol Odaklı Girişimcilik Eğilimi Alt Boyutlarından Başarıma İhtiyacı Boyutunu Yordamasına İlişkin Çoklu Regresyon Analizi Bulguları

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	β	t	p	F	Model (p)	R ²
Başarıma İhtiyacı	Sabit	3,04	26,05	0,00			
	İş Yaşam Uyumu	0,38	9,25	0,00			
	Yaşamı İhlal Etme	-0,12	-2,80	0,00	42,36	0,00	0,22
	Kendine Zaman Ayırma	0,12	3,70	0,00			
	Yaşamın İşten İbaret Olması	-0,10	-3,15	0,00			

İş Yaşam Uyumu, Yaşamı İhlal Etme, Kendine Zaman Ayırma ve Yaşamın İşten İbaret Olması değişkenleri ile Başarıma İhtiyacı arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yapılan regresyon analizi anlamlı bulunmuştur ($F = 42,360$; $p = 0.000 < 0.05$). Başarıma İhtiyacı düzeyindeki toplam değişimin %22.9'u bu dört değişken tarafından açıklanmaktadır ($R^2 = 0.229$).

Akademisyenlerin iş yaşam dengesi alt boyutlarının, risk alma boyutunu nasıl etkilediğini ortaya koyan çoklu regresyon analizinin sonuçları Tablo 7' de açıklanmıştır.

Tablo 7. Akademisyenlerin İş Yaşam Dengesi Alt Boyutlarının İç Kontrol Odaklı Girişimcilik Eğilimi Alt Boyutlarından Risk Alma Eğilimi Boyutunu Yordamasına İlişkin Çoklu Regresyon Analizi Bulguları

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	β	t	p	F	Model (p)	R ²
Risk Alma Eğilimi	Sabit	3,20	22,09	0,00			
	İş Yaşam Uyumu	0,41	8,10	0,00			
	Yaşamı İhlal Etme	-0,19	-3,64	0,00	19,13	0,00	0,11
	Kendine Zaman Ayırma	0,00	0,00	0,99			
	Yaşamın İşten İbaret Olması	-0,07	-1,77	0,07			

İş Yaşam Uyumu, Yaşamı İhlal Etme, Kendine Zaman Ayırma ve Yaşamın İşten İbaret Olması değişkenleri ile Risk Alma Eğilimi arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan regresyon analizi anlamlı bulunmuştur ($F = 19,130$; $p = 0.000 < 0.05$). Risk Alma Eğilimi düzeyindeki toplam değişimin %11.5'i bu dört değişken tarafından açıklanmaktadır ($R^2 = 0.115$).

Akademisyenlerin iş yaşam dengesi alt boyutlarının, proaktiflik/fırsat keşfi boyutunu nasıl etkilediğini ortaya koyan çoklu regresyon analizinin sonuçları Tablo 8' de açıklanmıştır.

Tablo 8. Akademisyenlerin İş Yaşam Dengesi Alt Boyutlarının İç Kontrol Odaklı Girişimcilik Eğilimi Alt Boyutlarından Proaktiflik/Fırsat Keşfi Boyutunu Yordamasına İlişkin Çoklu Regresyon Analizi Bulguları

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	β	t	p	F	Model (p)	R ²
Proaktiflik/ Fırsat Keşfi	Sabit	2,64	18,66	0,00			
	İş Yaşam Uyumu	0,46	9,18	0,00			
	Yaşamı İhlal Etme	-0,17	-3,32	0,00	29,02	0,00	0,16
	Kendine Zaman Ayırma	0,04	1,17	0,24			
	Yaşamın İşten İbaret Olması	-0,08	-2,17	0,03			

İş Yaşam Uyumu, Yaşamı İhlal Etme, Kendine Zaman Ayırma ve Yaşamın İşten İbaret Olması değişkenleri ile Proaktiflik/Fırsat Keşfi arasındaki ilişkisini belirlemek amacıyla yapılan regresyon analizi anlamlı bulunmuştur (F = 29,020; p = 0.000 < 0.05). Proaktiflik/Fırsat Keşfi düzeyindeki toplam değişimin %16.8'i bu dört değişken tarafından açıklanmaktadır (R² = 0.168).

Akademisyenlerin iş yaşam dengesi alt boyutlarının, özyeterlilik boyutunu nasıl etkilediğini ortaya koyan çoklu regresyon analizinin sonuçları Tablo 9' da açıklanmıştır.

Tablo 9. Akademisyenlerin İş Yaşam Dengesi Alt Boyutlarının İç Kontrol Odaklı Girişimcilik Eğilimi Alt Boyutlarından Özyeterlilik Boyutunu Yordamasına İlişkin Çoklu Regresyon Analizi Bulguları

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	β	t	p	F	Model (p)	R ²
Özyeterlilik	Sabit	3,75	31,07	0,00			
	İş Yaşam Uyumu	0,26	6,23	0,00			
	Yaşamı İhlal Etme	-0,10	-2,42	0,01	13,71	0,00	0,08
	Kendine Zaman Ayırma	0,03	1,04	0,29			
	Yaşamın İşten İbaret Olması	-0,05	-1,62	0,10			

İş Yaşam Uyumu, Yaşamı İhlal Etme, Kendine Zaman Ayırma ve Yaşamın İşten İbaret Olması değişkenleri ile Özyeterlilik arasındaki neden-sonuç ilişkisini belirlemek amacıyla yapılan regresyon analizi anlamlı bulunmuştur (F = 13,713; p = 0.000 < 0.05). Özyeterlilik düzeyindeki toplam değişimin %8.4'ü bu dört değişken tarafından açıklanmaktadır (R² = 0.084).

Akademisyenlerin mesleki motivasyon puanlarının, iç kontrol odaklı girişimcilik eğilimlerini nasıl etkilediğini ortaya koyan basit doğrusal regresyon analizinin sonuçları Tablo 10' da açıklanmıştır.

Tablo 10. Akademisyenlerin Mesleki Motivasyon Genel Puanının İç Kontrol Odaklı Girişimcilik Eğilimi Genel Puanını Yordamasına İlişkin Basit Doğrusal Regresyon Analizi Bulguları

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	β	t	p	F	Model (p)	R ²
İkog Genel	Sabit	2,60	26,63	0,00	157,82	0,00	0,22
	Motivasyon Genel	0,37	12,56	0,00			

Motivasyon genel ile iç kontrol odaklı girişimcilik eğilimi genel arasındaki ilişkiyi belirlemek üzere yapılan regresyon analizi anlamlı bulunmuştur (F=157,821; p=0,000<0.05). İç kontrol odaklı girişimcilik eğilimi genel düzeyindeki toplam değişim %22 oranında motivasyon genel tarafından açıklanmaktadır (R²=0,220). Motivasyon genel iç kontrol odaklı girişimcilik eğilimi genel düzeyini artırmaktadır (β =0,374). Korelasyon katsayısının pozitif olması iki değişken arasında aynı yönde olumlu bir ilişkinin olduğunu gösterir.

Akademisyenlerin mesleki motivasyon alt boyutlarının, özgünlük boyutunu nasıl etkilediğini ortaya koyan çoklu regresyon analizinin sonuçları Tablo 11' de açıklanmıştır.

Tablo 11. Akademisyenlerin Mesleki Motivasyonları Alt Boyutlarının İç Kontrol Odaklı Girişimcilik Eğilimi Alt Boyutlarından Özgünlük Boyutunu Yordamasına İlişkin Çoklu Regresyon Analizi Bulguları

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	β	t	p	F	Model (p)	R ²
Özgünlük	Sabit	1,93	13,66	0,00			
	Mesleki Özellikler	0,46	10,06	0,00			
	Yönetim Politika-Uygulamaları	-0,03	-1,09	0,27			
	İşyerinde İlişkiler	-0,05	-1,79	0,07	40,74	0,00	0,26
	Öğrenciler	0,11	3,13	0,00			
	İşyerinde Fiziksel Koşullar	0,01	0,53	0,59			
	Motivasyon Genel	0,37	12,56	0,00			

Mesleki özellikler, yönetim politikaları ve uygulamaları, işyerinde ilişkiler, öğrenciler, işyerinde fiziksel koşullar ile özgünlük arasındaki ilişkiyi belirlemek üzere yapılan regresyon analizi anlamlı bulunmuştur ($F=40,741$; $p=0,000<0,05$). Özgünlük düzeyindeki toplam değişim %26.3 oranında beş alt boyut tarafından açıklanmaktadır ($R^2=0,263$).

Akademisyenlerin mesleki motivasyon alt boyutlarının, kontrol boyutunu nasıl etkilediğini ortaya koyan çoklu regresyon analizinin sonuçları Tablo 12’ de açıklanmıştır.

Tablo 12. Akademisyenlerin Mesleki Motivasyonları Alt Boyutlarının İç Kontrol Odaklı Girişimcilik Eğilimi Alt Boyutlarından Kontrol Boyutunu Yordamasına İlişkin Çoklu Regresyon Analizi Bulguları

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	β	t	p	F	Model (p)	R ²
Kontrol	Sabit	2,05	14,52	0,00			
	Mesleki Özellikler	0,39	8,57	0,00			
	Yönetim Politika-Uygulamaları	0,00	0,26	0,79			
	İşyerinde İlişkiler	-0,01	-0,54	0,58	34,60	0,00	0,23
	Öğrenciler	0,07	2,26	0,02			
	İşyerinde Fiziksel Koşullar	0,02	0,91	0,36			
	Motivasyon Genel	0,37	12,56	0,00			

Mesleki özellikler, yönetim politikaları ve uygulamaları, işyerinde ilişkiler, öğrenciler, işyerinde fiziksel koşullar ile kontrol arasındaki neden sonuç ilişkisini belirlemek üzere yapılan regresyon analizi anlamlı bulunmuştur ($F=34,606$; $p=0,000<0,05$). Kontrol düzeyindeki toplam değişim %23.2 oranında beş alt boyut tarafından açıklanmaktadır ($R^2=0,232$).

Akademisyenlerin mesleki motivasyon alt boyutlarının, özerklik boyutunu nasıl etkilediğini ortaya koyan çoklu regresyon analizinin sonuçları Tablo 13’ te açıklanmıştır.

Tablo 13. Akademisyenlerin Mesleki Motivasyonları Alt Boyutlarının İç Kontrol Odaklı Girişimcilik Eğilimi Alt Boyutlarından Özerklik Boyutunu Yordamasına İlişkin Çoklu Regresyon Analizi Bulguları

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	β	t	p	F	Model (p)	R ²
Özerklik	Sabit	2,25	16,44	0,00			
	Mesleki Özellikler	0,32	7,28	0,00			
	Yönetim Politika-Uygulamaları	-0,06	-2,12	0,03			
	İşyerinde İlişkiler	-0,04	-1,43	0,15	24,35	0,00	0,17
	Öğrenciler	0,10	2,93	0,00			
	İşyerinde Fiziksel Koşullar	0,05	2,11	0,03			
	Motivasyon Genel	0,37	12,56	0,00			

Mesleki özellikler, yönetim politikaları ve uygulamaları, işyerinde ilişkiler, öğrenciler, işyerinde fiziksel koşullar ile özerklik arasındaki neden sonuç ilişkisini belirlemek üzere yapılan regresyon analizi anlamlı bulunmuştur

($F=24,357$; $p=0,000<0.05$). Özerklik düzeyindeki toplam değişim %17.4 oranında beş alt boyut tarafından açıklanmaktadır ($R^2=0,174$).

Akademisyenlerin mesleki motivasyon alt boyutlarının, başarıma ihtiyacı boyutunu nasıl etkilediğini ortaya koyan çoklu regresyon analizinin sonuçları Tablo 14' te açıklanmıştır.

Tablo 14. Akademisyenlerin Mesleki Motivasyonları Alt Boyutlarının İç Kontrol Odaklı Girişimcilik Eğilimi Alt Boyutlarından Başarıma İhtiyacı Boyutunu Yordamasına İlişkin Çoklu Regresyon Analizi Bulguları

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	β	t	p	F	Model (p)	R^2
Başarıma İhtiyacı	Sabit	2,34	18,77	0,00	39,70	0,00	0,25
	Mesleki Özellikler	0,42	10,39	0,00			
	Yönetim Politika- Uygulamaları	-0,03	-1,42	0,15			
	İşyerinde İlişkiler	-0,01	-0,50	0,61			
	Öğrenciler	0,06	2,06	0,04			
	İşyerinde Fiziksel Koşullar	0,00	0,06	0,94			
	Motivasyon Genel	0,37	12,56	0,00			

Mesleki özellikler, yönetim politikaları ve uygulamaları, işyerinde ilişkiler, öğrenciler, işyerinde fiziksel koşullar ile başarıma ihtiyacı arasındaki neden sonuç ilişkisini belirlemek üzere yapılan regresyon analizi anlamlı bulunmuştur ($F=39,707$; $p=0,000<0.05$). Başarıma ihtiyacı düzeyindeki toplam değişim %25.8 oranında beş alt boyut tarafından açıklanmaktadır ($R^2=0,258$).

Akademisyenlerin mesleki motivasyon alt boyutlarının, risk alma eğilimi boyutunu nasıl etkilediğini ortaya koyan çoklu regresyon analizinin sonuçları Tablo 15' te açıklanmıştır.

Tablo 15. Akademisyenlerin Mesleki Motivasyonları Alt Boyutlarının İç Kontrol Odaklı Girişimcilik Eğilimi Alt Boyutlarından Risk Alma Eğilimi Boyutunu Yordamasına İlişkin Çoklu Regresyon Analizi Bulguları

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	β	t	p	F	Model (p)	R^2
Risk Alma Eğilimi	Sabit	2,34	14,91	0,00	16,67	0,00	0,12
	Mesleki Özellikler	0,31	6,19	0,00			
	Yönetim Politika-Uygulamaları	0,01	0,38	0,70			
	İşyerinde İlişkiler	-0,01	-0,30	0,76			
	Öğrenciler	0,05	1,35	0,17			
	İşyerinde Fiziksel Koşullar	-0,00	-0,11	0,91			
	Motivasyon Genel	0,37	12,56	0,00			

Mesleki özellikler, yönetim politikaları ve uygulamaları, işyerinde ilişkiler, öğrenciler, işyerinde fiziksel koşullar ile risk alma eğilimi arasındaki neden sonuç ilişkisini belirlemek üzere yapılan regresyon analizi anlamlı bulunmuştur ($F=16,674$; $p=0,000<0.05$). Risk alma eğilimi düzeyindeki toplam değişim %12.4 oranında beş alt boyut tarafından açıklanmaktadır ($R^2=0,124$).

Akademisyenlerin mesleki motivasyon alt boyutlarının, proaktiflik/fırsat keşfi boyutunu nasıl etkilediğini ortaya koyan çoklu regresyon analizinin sonuçları Tablo 16' da açıklanmıştır.

Tablo 16. Akademisyenlerin Mesleki Motivasyonları Alt Boyutlarının İç Kontrol Odaklı Girişimcilik Eğilimi Alt Boyutlarından Proaktiflik/Fırsat keşfi Boyutunu Yordamasına İlişkin Çoklu Regresyon Analizi Bulguları

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	β	t	p	F	Model (p)	R^2
Proaktiflik Fırsat Keşfi	Sabit	1,77	11,78	0,00	29,49	0,00	0,20
	Mesleki Özellikler	0,39	7,98	0,00			
	Yönetim Politika-Uygulamaları	0,00	0,15	0,87			
	İşyerinde İlişkiler	0,00	0,08	0,93			
	Öğrenciler	0,09	2,65	0,00			
	İşyerinde Fiziksel Koşullar	-0,041	-1,434	0,152			

Mesleki özellikler, yönetim politikaları ve uygulamaları, işyerinde ilişkiler, öğrenciler, işyerinde fiziksel koşullar ile proaktiflik fırsat keşfi arasındaki neden sonuç ilişkisini belirlemek üzere yapılan regresyon analizi anlamlı bulunmuştur ($F=29,493$; $p=0,000<0.05$). Proaktiflik fırsat keşfi düzeyindeki toplam değişim %20.4 oranında beş alt boyut tarafından açıklanmaktadır ($R^2=0,204$).

Akademisyenlerin mesleki motivasyon alt boyutlarının, özyeterlilik boyutunu nasıl etkilediğini ortaya koyan çoklu regresyon analizinin sonuçları Tablo 17' de açıklanmıştır.

Tablo 17. Akademisyenlerin Mesleki Motivasyonları Alt Boyutlarının İç Kontrol Odaklı Girişimcilik Eğilimi Alt Boyutlarından Özyeterlilik Boyutunu Yordamasına İlişkin Çoklu Regresyon Analizi Bulguları

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	β	t	p	F	Model (p)	R^2
Özyeterlilik	Sabit	2,97	24,41	0,00	30,49	0,00	0,21
	Mesleki Özellikler	0,38	9,67	0,00			
	Yönetim Politika- Uygulamaları	0,02	0,80	0,42			
	İşyerinde İlişkiler	-0,10	-4,20	0,00			
	Öğrenciler	0,04	1,48	0,13			
	İşyerinde Fiziksel Koşullar	-0,01	-0,78	0,43			

Mesleki özellikler, yönetim politikaları ve uygulamaları, işyerinde ilişkiler, öğrenciler, işyerinde fiziksel koşullar ile özyeterlilik arasındaki neden sonuç ilişkisini belirlemek üzere yapılan regresyon analizi anlamlı bulunmuştur ($F=30,491$; $p=0,000<0.05$). öz yeterlilik düzeyindeki toplam değişim %21 oranında beş alt boyut tarafından açıklanmaktadır ($R^2=0,210$).

Akademisyenlerin mesleki motivasyon alt boyutlarının, iç kontrol odaklı girişimcilik eğilimini nasıl etkilediğini ortaya koyan çoklu regresyon analizinin sonuçları Tablo 18' de açıklanmıştır.

Tablo 18. Akademisyenlerin Mesleki Motivasyonları Alt Boyutlarının İç Kontrol Odaklı Girişimcilik Eğilimi Genel Puanını Yordamasına İlişkin Çoklu Regresyon Analizi Bulguları

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	β	t	p	F	Model (p)	R^2
İkog Genel	Sabit	2,20	21,97	0,00	58,57	0,00	0,34
	Mesleki Özellikler	0,39	12,05	0,00			
	Yönetim Politika- Uygulamaları	-0,01	-0,78	0,43			
	İşyerinde İlişkiler	-0,03	-1,66	0,09			
	Öğrenciler	0,08	3,30	0,00			
	İşyerinde Fiziksel Koşullar	0,00	0,43	0,66			

Mesleki özellikler, yönetim politikaları ve uygulamaları, işyerinde ilişkiler, öğrenciler, işyerinde fiziksel koşullar ile iç kontrol odaklı girişimcilik eğilimi genel arasındaki neden sonuç ilişkisini belirlemek üzere yapılan regresyon analizi anlamlı bulunmuştur ($F=58,578$; $p=0,000<0.05$). İç kontrol odaklı girişimcilik eğilimi genel düzeyindeki toplam değişim %34.1 oranında beş alt boyut tarafından açıklanmaktadır ($R^2=0,341$).

Akademisyenlerin iş yaşam dengesi ve mesleki motivasyon puanlarının, iç kontrol odaklı girişimcilik eğilimini nasıl etkilediğini ortaya koyan çoklu regresyon analizinin sonuçları Tablo 19' da açıklanmıştır.

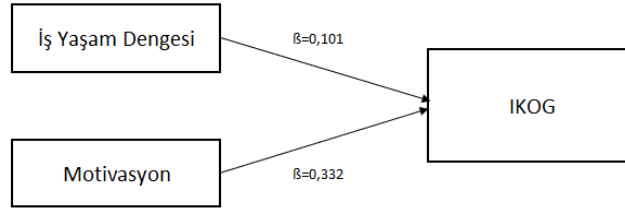
Tablo 19. Akademisyenlerin İş Yaşam Dengesi ve Motivasyonun İç Kontrol Odaklı Girişimcilik Eğilimi Genel Puanını Yordamasına İlişkin Regresyon Analizi Bulguları

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	β	t	p	F	Model (p)	R^2
İKOG	Sabit	2,39	20,66	0,00	86,14	0,00	0,23
	İş Yaşam Dengesi Genel	0,10	3,38	0,00			
	Motivasyon Genel	0,33	10,42	0,00			

İş yaşam dengesi genel, motivasyon genel ile iç kontrol odaklı girişimcilik eğilimi genel arasındaki neden sonuç ilişkisini belirlemek üzere yapılan regresyon analizi anlamlı bulunmuştur ($F=86,145$; $p=0,000<0.05$). İç kontrol odaklı girişimcilik eğilimi genel düzeyindeki toplam değişim %23.4 oranında iş yaşam dengesi genel, motivasyon

genel tarafından açıklanmaktadır ($R^2=0,234$). İş yaşam dengesi genel iç kontrol odaklı girişimcilik eğilimi genel düzeyini artırmaktadır ($\beta=0,101$). Motivasyon genel iç kontrol odaklı girişimcilik eğilimi genel düzeyini artırmaktadır ($\beta=0,332$). Buna göre; motivasyon ve iş yaşam dengesinin birlikte olan etkisinin değişkenlerin tek başlarına olan etkilerine göre göreceli olarak daha düşük olduğu sonucuna varılmıştır.

Akademisyenlerin iş yaşam dengesi ve mesleki motivasyon ve bağımsız değişkenlerinin iç kontrol odaklı bağımlı değişkenini etkileme gücü Şekil 1’de verilmektedir.

Şekil 1. Sonuç Model

Şekil 1’de görüldüğü gibi; iç kontrol odaklı girişimcilik eğilimi iş yaşam dengesi ve mesleki motivasyon tarafından anlamlı şekilde yordanmaktadır. Buna göre; iş yaşam dengesi ve mesleki motivasyon iç kontrol odaklı girişimcilik eğilimini artırmaktadır.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmadan elde edilen bulgular, akademisyenlerin iş yaşam dengelerinin iç kontrol odaklı girişimcilik seviyelerini artırdığını göstermektedir. Widmann'ın (2017) çalışması, araştırma bulgularını destekler niteliktedir. Widmann, profesyonel ve özel yaşam arasında dengeli bir hayat süren serbest meslek sahiplerinin beceri ve kaynaklarını geliştirmelerine yönelik olumlu etkileri vurgulamış ve iş-aile dengesinin yüksek iş başarısı ile kişisel sağlık üzerindeki önemine dikkat çekmiştir. Borowiec ve Drygas (2022) tarafından yapılan bir araştırmanın sonuçlarına göre, iş ve yaşam arasındaki dengesizlik fiziksel ve zihinsel olarak sağlığı olumsuz etkilemektedir. Benzer şekilde Bernuzzi, Sommovigo, & Setti (2022) iş yaşam dengesinin, bireylerin psikolojik dayanıklılığını artırdığını belirtmişleridir. Bu araştırmaların sonuçları, stres seviyeleri düşen bireylerin yaratıcı ve risk almaya yatkın olabileceğini düşündürmektedir. O halde iş yaşam dengesinin girişimcilik üzerinde tek başına güçlü bir etkiye sahip olması bireylerin zihinsel ve fiziksel iyilik halleriyle de ilişkilendirilebilir. Bu durumu Maslow'un (1943) ihtiyaçlar hiyerarşisi bağlamında ele alırsak, iş yaşam dengesi bireyin temel ihtiyaçlarının (fizyolojik ve güvenlik ihtiyaçları) karşılanmasına yardımcı olabilir. Bu temel ihtiyaçlar karşılandığında, bireyler kendilerini daha fazla gerçekleştirme düzeyine ulaşabilir, bu da girişimcilik gibi daha yüksek düzeyde başarı odaklı davranışlara yönelebilecekleri anlamına gelir. Yani, iş yaşam dengesi bireylerin zihinsel ve duygusal kaynaklarını girişimcilik gibi karmaşık olan, yaratıcılık ve risk gerektiren faaliyetlere ayırabilmelerini sağlar.

Araştırmadan elde edilen bulgular, akademisyenlerin mesleki motivasyonlarının iç kontrol odaklı girişimcilik seviyelerini artırdığını ortaya koymaktadır. Özçoban ve Özkul'un (2019) yürüttüğü araştırmaya göre, temel motivasyon kaynakları girişimcilik eylemlerini olumlu yönde etkilemektedir. Motivasyonun girişimcilik üzerindeki bu olumlu etkisi, araştırmanın bulgularını destekler niteliktedir. Özçoban ve Özkul tarafından ortaya koyulan verilere göre, girişimcilik üzerinde en büyük etkiye sahip olan motivasyon kaynağı düşünme ihtiyacıdır. Düşünme ile ilgili olan bu durum, girişimci bireylerin sahip olduğu bilişsel uyanıklık özelliği sebebiyle dikkatlerini doğrudan olaylara yönlendirme, hedeflerine ulaşmak için bilgi işleme ve akıl yürütme becerilerini etkin bir şekilde kullanarak fırsatları keşfetmelerine olanak tanıdığına işaret etmektedir (Gaglio ve Katz, 2001; Hisrich, Peters ve Shepherd, 2016). Ayrıca, girişimcilerin davranışlarının zihinsel süreçlerden etkilendiği, yani bilgi edinme, işleme ve kullanma mekanizmalarından kaynaklandığı ve bu sayede bilgiyi farklı bir şekilde gördükleri, değerlendirdikleri ve içledikleri ifade edilmektedir (Sánchez, Carballo, & Gutiérrez, 2011).

Modern ekonomilerde başarılı girişimcilik için tek tip bir durum yoktur ve kritik başarı faktörlerinin çeşitliliği söz konusudur (Masurel vd., 2002). Girişimcilerin, her koşulda hedeflerine ulaşmak için kendini motive edebilen bireyler oldukları konusunda genel bir görüş birliği vardır. Bu bireyler, hedeflerine ulaşmak için başkalarının ya da dış koşulların etkisinden ziyade kendi kendilerine güvenerek girişim başlatma konusunda inisiyatif alırlar. Bağımsızlık, iç kontrol odağı, öz güven, inisiyatif alma ve beceriklilik gibi kişisel özellikler girişimcilikle yakından

ilişkilidir (McClelland, 1987; Solomon ve Winslow, 1988). Shapero'ya (1982) göre, girişimcilik fırsatını hem arzu edilebilir hem de uygulanabilir olarak gören bireyler, bu fırsatları değerlendirmek için harekete geçmeye daha yatkındır ve bu sayede yeni girişimler başlatabilirler. Bu tür bireylerin dış çevre koşullarından etkilenmeden hareket edebilmeleri, iç kontrol odağına sahip olmalarıyla açıklanabilir. İç kontrol odağına sahip bireyler, kendi yetenek, çaba ve becerileriyle hedeflerine ulaşabileceklerine inanırlar (Rotter, 1966) ve dış koşullar ne kadar olumsuz olursa olsun, potansiyel girişimciler planlarını gerçekleştirmek için harekete geçebilirler. Bu bağlamda, araştırmadan elde edilen, özgünlük, öz yeterlilik, proaktivite/fırsat keşfi, başarı ihtiyacı, özerklik, kontrol ve risk alma eğilimlerinin, iş yerindeki fiziksel koşullardan etkilenmemesi ile ilgili bulgunun, bireylerin iç kontrol odağı özellikleri ile açıklanabileceğini göstermektedir.

Araştırma bulgularına göre iş yaşam dengesi ve mesleki motivasyon iç kontrol odaklı girişimcilik eğilimlerini artırmaktadır. Ancak, motivasyon ve iş yaşam dengesi birlikte değerlendirildiğinde, iç kontrol odaklı girişimcilik üzerindeki etkileri, bu değişkenlerin tek başlarına sağladığı etkilere göre daha düşük bulunmuştur. Bu sonuç, iş yaşam dengesi ve mesleki motivasyonun, iç kontrol odaklı girişimcilik eğilimleri üzerinde ayrı ayrı daha güçlü bir etkisi olduğunu göstermektedir. Bu durumu Herzberg'in iki faktörlü teorisi bağlamında ele alırsak, iş ve aile hayatı arasındaki denge hijyen faktörü olarak değerlendirilir ve hijyen faktörlerin varlığı, her zaman kişilerin daha fazla çaba göstermesi veya başarı elde etmesi için yeterli olmayabilir. Herzberg'e göre, bireylerin daha fazla çalışmasını teşvik eden unsurlar motivasyon faktörleridir (akt., Eren, 1996). Vroom'a (1964) göre bireyler, belirli bir eylemin belirli sonuçlara yol açacağına dair beklentilerine göre motive olurlar. Bu bağlamda, iş yaşam dengesi bireyin sağlıklı bir yaşam sürdürülebilir beklentisini karşılayan bir faktör olabilir. Ancak, iş yaşam dengesi tek başına girişimcilik için yeterli bir itici güç olarak algılanmayabilir. Yani, Vroom'un (1964) teorisine göre bireyin başarı elde etme beklentisini karşılayan asıl faktör, motivasyonun kendisidir. Herzberg'in teorisini bu perspektifle birleştirirsek, hijyen faktörleri yalnızca bir eşğin altına düşülmemesi için önemlidir; ancak bireyin girişimci olarak başarıya ulaşma ihtiyacını karşılayan esas unsur, bireyin motivasyonel faktörlerle (örneğin başarı, tanınma, sorumluluk alma) beslenmesidir. İş yaşam dengesinin varlığı bireyi yalnızca mevcut durumu korumaya teşvik ederken, motivasyon faktörlerinin eksikliği bireyin bu dengeyi aşarak girişimcilik eğilimlerini geliştirmesini zorlaştırabilir. Eren'e göre (2009) hijyen faktörlerindeki azalma çalışanları olumsuz etkilerken, bu faktörlerin artışı çalışanları teşvik etmede yeterli değildir. Dolayısıyla, araştırmamızın sonuçlarına göre, hijyen faktörü olarak kabul edilen iş ve aile yaşamı arasındaki dengenin, motivasyon faktörü ile birlikte ele alındığında, başarı ve çalışma hırsı gibi kavramlarla doğrudan ilişkili olan girişimcilik üzerindeki etkisinin azalması olası bir durumdur. Sonuç olarak, güdülerin karmaşıklığı ve soyutlanamayıları sebebiyle, ölçme ve değerlendirme süreçlerinde farklılıklara yol açtığı söylenebilir (Eren, 2009). Bu bakış açısı, motivasyon ve iş yaşam dengesi kombinasyonunun yarattığı etkinin, ayrı ayrı değerlendirildiklerinde daha güçlü olmasına açıklık getirmektedir.

Girişimcilikle ilgili karmaşıklık ve belirsizlik göz önüne alındığında, yalnızca bireysel motivasyonlar ve faktörler değil, aynı zamanda durumsal faktörlerin de dikkate alınması önemlidir. Farklı faktörlerin ve bu faktörlerin birleşmelerinin girişimcilik üzerindeki etkileri değişebilir (Sullivan ve Meek, 2012). Literatürde, akademisyenlerin girişimciliğini etkileyen birçok faktör olduğu görülmektedir; bu faktörler hem ilişkisel hem de örgütsel düzeyde etkili olabilir. Mikro düzeyde, örgütsel adalet, liderlik, eğitim, iş-yaşam dengesi, kimlik ve motivasyon gibi unsurlar bu faktörler arasında yer alır. Üniversitedeki iş-yaşam dengesinin çeşitli etkileri bulunmaktadır çünkü iş yaşam dengesi, hem örgütsel hem de kişisel faktörlerden etkilenmektedir. Örgütsel düzeyde, teknoloji transfer birimlerinin sağladığı etkiler, öğretim üyelerinin bilgiyi ticarileştirme çabaları gibi konular önemlidir. Ayrıca, öğretim üyelerinin adalet algısı, kimlik ve motivasyon gibi psikolojik faktörler de bu anlamda değişikliklere yol açabilmektedir (Balven vd., 2018). Girişimcilik alanında çalışan akademisyenler, toplumu veya yaşam kalitesini artırmak amacıyla teknolojik ilerlemeleri teşvik ederler. Bu nedenle, fikirlerinin hızlı bir şekilde ticarileşmesini görmek, onlara ödül ya da içsel motivasyon sağlayabilir (Bitner vd., 2002). Motivasyon teorilerinden biri olan süreç teorisi çerçevesinde, kişilerin ihtiyaçları, değerleri, beklentileri ve bakış açıları motivasyon süreçlerinde nasıl bir araya geldiği açıklanır (Metle, 2001). Araştırmadan elde edilen bulgulara göre mesleki özellikler ve öğrenciler ile ilgili motivasyon iç kontrol odaklı girişimcilik eğilimini artırmaktadır. Bu bağlamda, girişimcilik konusunda da tek bir etkenin kişiyi motive etmediği, çeşitli unsurların dikkate alınması gerektiği söylenebilir.

Araştırmadan elde edilen bulgular doğrultusunda aşağıdaki öneriler sunulabilir;

- Araştırma bulguları, akademisyenlerin iş-yaşam dengesinin iç kontrol odaklı girişimciliklerini artırdığını göstermektedir. Bu doğrultuda, akademisyenlerin iş-yaşam dengesini desteklemeye yönelik programlar geliştirilmesi ve bu konuda farkındalık artırıcı eğitimlerin düzenlenmesi önerilmektedir.
- Araştırma bulguları, akademisyenlerin mesleki motivasyonlarının iç kontrol odaklı girişimciliklerini güçlendirdiğini ortaya koymaktadır. Bu kapsamda, mesleki motivasyonu artırmayı hedefleyen hizmet içi programların düzenlenmesi önerilmektedir.
- Yükseköğretim kurumlarının strateji belgelerinde, iş-yaşam dengesini ve mesleki motivasyonu desteklemeye yönelik politikaların yer alıp almadığının değerlendirilmesi ve gerekli görüldüğü durumlarda bu yönde adımlar atılması önerilmektedir.
- Girişimci akademisyenleri teşvik etmek amacıyla, girişimcilik ve inovasyonu destekleyen kurumlarla iş birliği yapılarak yeni politikalar geliştirilmesi ve uygulamaya konulması önerilmektedir.

Araştırma ve Yayın Etiği

Bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik kurul izin bilgileri

Etik değerlendirmeyi yapan kurul adı: İstanbul Zaim Üniversitesi

Etik değerlendirme kararının tarihi:25.06.2020

Etik değerlendirme belgesi sayı numarası: 20292139-050.01.04

Beyan ve Açıklamalar

Çıkar çatışması teşkil edebilecek bir durum yoktur.

Araştırma ile ilgili tüm sorumluluklar yazarlara aittir.

KAYNAKLAR

- Agarwal, S., & Lenka, U. (2015). Study on work-life balance of women entrepreneurs—review and research agenda. *Industrial and Commercial Training*, 47 (7), 356-362.
- Apaydın, Ç. (2011). *Öğretim üyelerinin işe bağımlılık düzeyi ile iş-yaşam dengesi ve iş-aile yaşam dengesi arasındaki ilişki*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Balven, R., Fenters, V., Siegel, D., & Waldman, D. (2018). Academic entrepreneurship: the roles of organizational justice, championing, education, work-life balance, identity, and motivation. *The Academy of Management Perspectives*, 32 (1), 21-42.
- Besich, M. A. (2005). *Learning tactics of successful online learners*. (Unpublished doctoral dissertation). Montana State University, Montana, U.S.A.
- Bernuzzi, C., Sommovigo, V., & Setti, I. (2022). The role of resilience in the work-life interface: A systematic review. *Work*, 73(4), 1147-1165. <https://doi.org/10.3233/WOR-205023>.
- Bitner, M. J., Ostrom, A. L., & Meuter, M. L. (2002). Implementing succesful self-service technologies. *Academy of Management Perspectives*, 16, 96-108.
- Borowiec, A. A., & Drygas, W. (2022). Work-life balance and mental and physical health among Warsaw specialists, managers, and entrepreneurs. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 20(1), 492. <https://doi.org/10.3390/ijerph20010492>.
- Creswell, J. W. (2017). *Eğitim araştırmaları: Nicel ve nitel araştırmanın planlanması, yürütülmesi ve değerlendirilmesi* (H. Ekşi, Çev.). Edam Yayıncılık.
- Çetin, M., & Şallı, D. (2021). İç kontrol odaklı girişimcilik ölçeği geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9 (2),325-340.
- Dagenais-Desmarais, V., Forest, J., Girouard, S. & Crevier-Braud, L. (2014). The importance of need-supportive relationships for motivation and psychological health at work. In *Human Motivation and Interpersonal Relationships*, 263-297. Springer, Dordrecht. DOI 10.1007/978-94-017-8542-6_12.

- Demirtaş, Ö. (2014). Akademik girişimcilikte bireysel ve sosyal faktörlerin rolü. *Yönetim Bilimleri Dergisi*, 12(23), 189-207.
- Eren E. (1996). *Yönetim ve organizasyon*. İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım.
- Eren, E. (2009). *Örgütsel ve davranış yönetim psikolojisi*. İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım.
- Frankel, J., Wallen, N., & Hyun, H. H. (2012). *How to design and evaluate research in education* (8th ed.). Boston: McGraw Hill.
- Frederick, H., O'Connor, A., & Kuratko, D. F. (2016). *Entrepreneurship* (4th ed.). In D. F. Kuratko (Ed.), *Entrepreneurship theory, process, and practice* (pp. xx–xx). South-Western College Publishing.
- Gaglio, C. M., & Katz, J. A. (2001). The psychological basis of opportunity identification: Entrepreneurial alertness. *Small Business Economics*, 16 (2), 95-111.
- George, D., & Mallery, M. (2010). *SPSS for Windows step by step: A simple guide and reference, 17.0 update* (10th ed.). Pearson.
- Gümüşeli, A. İ., & Hacifazlıoğlu, Ö. (2009). Globalization and conflict management in schools. *Cypriot Journal of Educational Sciences*, 4(3), 183-198.
- Hisrich, R. D., Peters, M. P., & Shepherd, D. A. (2016). *Entrepreneurship* (10th Edition). New York: McGraw-Hill Education.
- Korunka, C., Frank, H., Lueger, M., & Mugler, J. (2003). The entrepreneurial personality in the context of resources, environment, and the startup process: A configurational approach. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 28(1), 23–42.
- Luczkiw, E. (2008). Entrepreneurship education in an age of chaos, complexity and disruptive change. J. Potter. (Ed.). *Entrepreneurship and higher education*. (pp.65-93). Local Economic and Employment Development, OECD.
- Mars, M. M., & Rios-Aguilar, R. (2010). Academic entrepreneurship (re)defined: Significance and implications for the scholarship of higher education. *Higher Education*, 59(4), 441–460.
- Maslow, A. H. (1943). A theory of human motivation. *Psychological Review*, 50 (4), 370–396. <https://doi.org/10.1037/h0054346>.
- Masurel, E., Nijkamp, P., Tastan, M., & Vindigni, G. (2002). Motivations and performance conditions for ethnic entrepreneurship. *Growth and Change*, 33 (2), 238-260.
- McClelland, D. C. (1987). Characteristics of successful entrepreneurs. *The Journal of Creative Behavior*, 21(3), 219-233.
- Miller, K., Alexander, A., Cunningham, J. A., & Albats, E. (2018). Entrepreneurial academics and academic entrepreneurs: A systematic literature review. *International Journal of Technology Management*, 77(1), 9-37.
- Oliver, J. E., Jose, P. E., & Brough, P. (2006). Confirmatory factor analysis of the work locus of control scale. *Educational and Psychol Measurement*, 66, 835-851.
- Overla, M. D. (2017). *The explanatory relationship between work-life balance and non-work factors of entrepreneurs*. (Unpublished doctoral dissertation). Capella University. U.S.A.
- Özçoban, E., & Özkul, A. S. (2019). Temel motivasyon kaynaklarının girişimcilik eğilimi üzerine etkisi: Süleyman Demirel Üniversitesi öğrencileri üzerine bir araştırma. *İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 33(3), 813-828.
- Özdamar, K. (2017). *Modern bilimsel araştırma yöntemleri*. İstanbul: Seçkin Yayıncılık.
- Provasi, G., & Squazzoni, F. (2007). Academic entrepreneurship and scientific innovation: Micro-foundations and institutions. *Department of Social Sciences, University of Brescia: Working paper* (No. SOC, 06-07).
- Rotter, J. B. (1966). Generalized expectancies for internal versus external control of reinforcement. *Psychological Monographs*, 80 (1), 609.
- Sánchez, J. C., Carballo, T., & Gutiérrez, A. (2011). The entrepreneur from a cognitive approach. *Psicothema*, 23(3), 433-438.
- Shapiro, A. (1982). Social dimensions of entrepreneurship. In C. Kent, D. Sexton, & K. Vesper (Eds.), *The encyclopedia of entrepreneurship* (pp. 72–90). Prentice Hall.
- Shaver, K. G., & Scott, L. R. (1992). Person, process, choice: The psychology of new venture creation. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 16 (2), 23–46. doi: 10.1177/104225879201600204.
- Solomon, G. T., & Winslow, E. K. (1988). Toward a descriptive profile of the entrepreneur. *Journal of Creative Behavior*, 22, 162–171.

- Sullivan, D. M., & Meek, W. R. (2012). Gender and entrepreneurship: A review and process model. *Journal of Managerial Psychology*, 27 (5), 428–458.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics* (6th ed.). Pearson.
- Uslu, B., & Çalıkoğlu, A. (2017). Bilgi toplumunda girişimci akademisyenler ve üniversitelere katkıları. In 12. *Uluslararası Eğitim Yönetimi Kongresi* (pp. 217-221). Pegem. <https://doi.org/10.14527/9786053188438>
- Timmons, J. A., Spinelli, S., & Adams, R. J. (2016). *New venture creation: Entrepreneurship for the 21st century* (10th ed.). McGraw-Hill/Irwin.
- Voydanoff, P. (2005). Toward a conceptualization of perceived work-family fit and balance: A demands and resources approach. *Journal of Marriage and Family*, 67(3), 822–836. <https://doi.org/10.1111/j.1741-3737.2005.00174.x>
- Vroom, V. H. (1964). *Work and motivation*. Wiley.
- Yamamoto, G. T. (2018). Türkiye’de yükseköğretim sistemi üzerine düşünceler. *Üniversite Araştırmaları Dergisi*, 1(3), 132-138. <https://doi.org/10.32329/uad.482681>
- Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi. (2020). Öğretim elemanı istatistikleri. Erişim adresi: <https://istatistik.yok.gov.tr/> (27.12.2020).
- Widmann, L. (2007). The effect of work-family balance on entrepreneurial success and health. (Unpublished doctoral dissertation). Msc Economics and Business: Industrial Dynamics & Strategy, Erasmus University, Rotterdam, Holland.
- Zeynel, E. (2014). *Akademisyenlere yönelik mesleki motivasyon, iş tatmini ve örgütsel bağlılık arasındaki ilişkiler üzerine bir araştırma*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

With globalization, higher education institutions have entered a significant transformation process (Gümüşeli & Hacifazlıoğlu, 2009). In order for these institutions to enhance the quality of education and adapt to changing conditions, it is crucial for them to provide research-focused, scientifically grounded environments that promote creative thinking. Moreover, considering that the quality of education is directly related to the level of development of countries, it is of great importance for these institutions to possess structures that support knowledge production and innovative approaches (Yamamoto, 2018). Entrepreneurship plays a key role in the economic growth of countries, which has led to an increasing body of research on the subject. Studies in entrepreneurship offer various recommendations to societies regarding the concept and components of entrepreneurship, while also showing that entrepreneurial tendencies depend on multiple factors. Among these factors, education level, age, family structure, motivation, cultural factors, environmental conditions, and an individual's personality traits play a significant role. In this context, understanding how entrepreneurial tendencies are shaped in higher education institutions and the factors influencing these tendencies has become an important research topic.

This research aims to fill a significant gap in the literature by examining the concept of entrepreneurship from an internal locus of control perspective, particularly in the academic context. Additionally, it is of great importance to investigate the impact of factors such as work-life balance and professional motivation on entrepreneurial tendencies of academics. This will help to better understand the entrepreneurship process and propose strategies for promoting entrepreneurial activities in higher education. This study is one of the first to assess the applicability of internal locus of control-driven entrepreneurial tendencies within higher education, thereby deepening the understanding of entrepreneurship in the academic environment. In this context, the research will contribute to the development of innovative policies aimed at supporting entrepreneurial activities in higher education.

Method

In this study, a quantitative research method was used to examine the relationships between academics' internal locus of control-driven entrepreneurship, work-life balance, and professional motivation. This type of research includes two kinds: exploratory and predictive correlational studies. Predictive correlational studies explain the effect of one or more independent variables on the dependent variable (Büyüköztürk et al., 2016). The aim of

this design is to identify the predictors that determine the criterion or outcome (Creswell, 2017). In this study, the predictive correlational method was used to focus on whether academics' internal locus of control-driven entrepreneurial tendencies, both overall and in subdimensions, are predicted by professional motivation and work-life balance, emphasizing direct effects.

Result and Discussion

The findings of the study indicate that academics' work-life balance increases their internal locus of control oriented entrepreneurship levels. Widmann's (2017) study supports these research findings. Widmann emphasized the positive effects of a balanced life between professional and personal spheres for freelancers, highlighting how it fosters the development of skills and resources. The study also pointed out the importance of work-family balance for both high job success and personal health. According to a study by Borowiec and Drygas (2022), an imbalance between work and life negatively impacts physical and mental health.

The findings of the study reveal that academics' professional motivation increases their internal locus of control-oriented entrepreneurship levels. According to a study by Özçoban and Özkul (2019), fundamental sources of motivation positively influence entrepreneurial actions. This positive effect of motivation on entrepreneurship supports the findings of the current study. According to the data presented by Özçoban and Özkul, the most significant source of motivation influencing entrepreneurship is the need for thinking. This aspect related to thinking suggests that entrepreneurial individuals, due to their cognitive alertness, can direct their attention to events, process information, and use reasoning skills effectively to discover opportunities (Gaglio & Katz, 2001; Hisrich, Peters, & Shepherd, 2016). Furthermore, it is stated that entrepreneurs' behaviors are influenced by mental processes, specifically mechanisms related to information acquisition, processing, and utilization, which enables them to perceive, evaluate, and process information in a different way (Sánchez, Carballo, & Gutiérrez, 2011).